

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

**IZVEŠTAJ REVIZIJE O MINISTARSTVU INOSTRANIH POSLOVA
ZA GODINU ZAVRŠENU SA 31 DECEMBROM 2018**

Priština, jun 2019

Nacionalna kancelarija revizije Republike Kosova je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole i za svoj rad odgovara Skupštini Kosova.

Naša misija je da preko kvalitetnih revizija jačamo polaganje odgovornosti u javnoj upravi za efektivno, efikasno i ekonomično korišćenje nacionalnih resursa.

Izveštaji Nacionalne Kancelarije Revizije na direktan način promovišu polaganje odgovornosti javnih institucija pošto oni pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Ova revizija je izvršena u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na javnom sektoru kao i sa najboljim evropskim praksama.

Generalni Revizor je odlučio o mišljenju revizije o Godišnjim Finansijskim Izveštajima *Ministarstva inostranih poslova*, u konsultaciji sa Pomoćnikom generalnog revizora *Qerkin Morina*, koji je nadgledao reviziju.

Izveštaj rezultat revizije izvršene od strane Pleurat Isufi (vođa tima), i Fjolla Bakalli - Sadiku i Albana Kadriu - Zogjani (članovi tima), pod upravljanjem rukovodioca Departmana revizije Bujar Bajraktari.

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak.....	4
1 Delokrug i metodologija revizije.....	6
2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje.....	7
3 Finansijsko upravljanje i kontrola.....	10
4 Dobro upravljanje.....	19
5 Napredak u sprovođenju preporuka	21
Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR.....	25
Dodatak II: Pismo potvrđivanja	27

Opšti sažetak

Izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu sa revizije Ministarstva inostranih poslova za 2018. godinu, koja obuhvaća Mišljenje generalnog revizora o Finansijskim izveštajima. Pregled finansijskih izveštaja za 2018. godinu je izvršen u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih institucija revizije (MSVIR). Naš pristup je uključio testiranja i procedure koje su bile potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajima. Preduzeti pristup revizije je predstavljen u Spoljnom planu revizije, od 29.11.2018. god.

Naša revizija je fokusirana na:

Nivo angažovanja za izvršenje revizije određen u zavisnosti od kvaliteta unutrašnje kontrole sprovedene od strane menadžmenta Ministarstva inostranih poslova.

Mišljenje Generalnog Revizora

Kvalifikovano mišljenje sa isticanjem pitanja

Godišnji finansijski izveštaji za 2018. godinu *predstavljaju objektivan i istinit prikaz* u svim materijalnim aspektima, sem utrošenog iznosa za robe i usluge od 343,527€, za koje nisu izvršena poravnanja na kraju godine sa računovodstvenim sistemom.

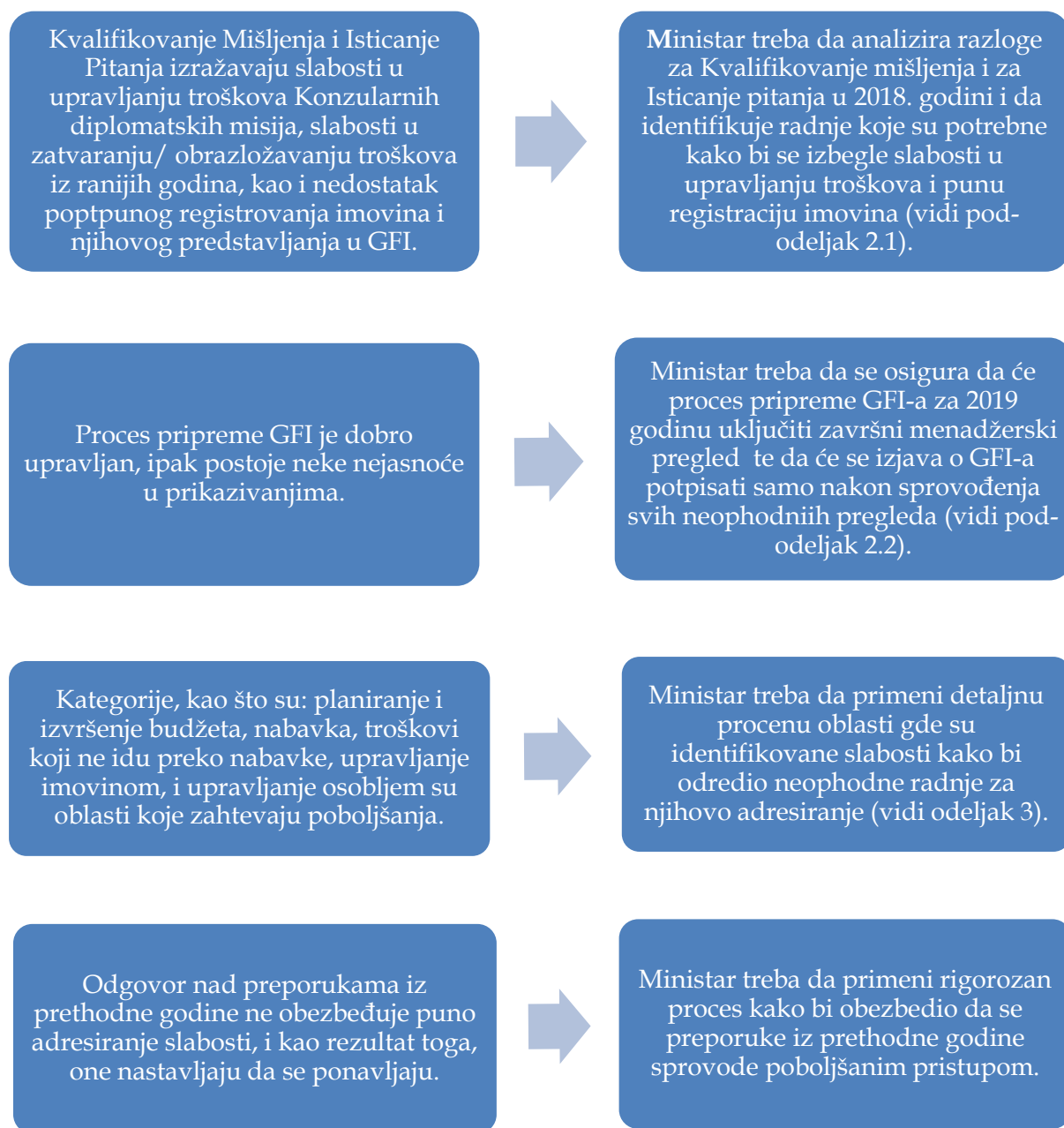
Isticanje pitanja

Želimo da pomenemo činjenicu da MIP, na kraju 2018. godine nije registrovao u registrima, iznos od 99,413€, za kupljene imovine sa iznosom od 1,000€, kao i nematerijalnu imovinu (softver) z iznosu od 128,532€, primljenu kao donaciju u 2013. godini. Takođe, postoji neusklađenost stanja neobrazloživih avansa u iznosu od 36,430€ predstavljenih u GFI i računovodstvenog stanja u ISUFK.

Za opširnije vidite Odeljak 2.1 ovog Izveštaja.

Dodatak I, objašnjava vrste mišljenja prema MSVIR-a.

Glavni zaključci i preporuke

Odgovor menadžmenta u reviziji 2018

Menadžment složio se sa nalazima i zaključcima revizije i založio se da će adresirati sve date preporuke.

1 Delokrug i metodologija revizije

Revizija uključuje pregled i procenu finansijskih izveštaja i ostalih finansijskih podataka, kao u nastavku:

- Da li finansijski izveštaji daju pravilan i istinit prikaz finansijskih računa i pitanja za period revizije;
- Da li su finansijski podaci, sistemi i transakcije u skladu sa važećim zakonima i pravilnicima;
- Da li su funkcije unutrašnje kontrole odgovarajuće i efikasne; i
- Da li su preduzete odgovarajuće akcije za sprovođenje preporuka revizije.

Preduzeti rad revizije zasnovan je na proceni rizika. Analizirali smo aktivnosti Ministarstva inostranih poslova (MIP), nivo oslanjanja na menadžerskim kontrolama kako bi odredili nivo detaljnih testova, koji su potrebni za obezbeđivanje dokaza koji potkrepljuju mišljenje GR-a.

Naši postupci su uključili pregled unutrašnjih kontrola, sistema računovodstva, nadovezane supstancijalne testove kao i nadovezani aranžmani upravljanja do one mere koje mi smatramo potrebnim za efektivno obavljanje revizije. Nalazi revizije se ne trebaju smatrati kao sveobuhvatno odslikavanje svih slabosti koje mogu postojati, ili svih poboljšanja koje se mogu izvršiti na sistemima i postupcima koji su delovali.

Odeljci u nastavku pružaju detaljniji sažetak nalaza naše revizije i preporuke u svakoj oblasti pregleda. Odgovori menadžmenta o rezultatima revizije možete naći u Dodatku II.

2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

Revizija Godišnjih Finansijskih Izveštaja (GFI-a) uzima u obzir usaglašenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija koje su predstavljene u GFI-a, uključujući izjavu datu od strane Glavnog administrativnog službenika i Glavnog finansijskog službenika.

Izjava o predstavljanju GFI uključuje izvestan broj tvrdnji u vezi usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru GFI-a. Ove tvrdnje imaju za cilj da pružaju sigurnost Vladi da su im pružene sve relevantne informacije radi osiguranja da se može preduzeti postupak revizije.

2.1 Mišljenje Revizije

Kvalifikovano mišljenje sa isticanjem pitanja

Revidirali smo Godišnje finansijske izveštaje Ministarstva inostranih poslova za godinu završenu 31. decembra 2018. god., koji uključuju izveštaj prijema i isplata u gotovom novcu, izveštaj o izvršenju budžeta kao i objašnjavajuće beleške finansijskih izveštaja.

Prema našem mišljenju, sem dejstva opisanog pitanja u paragrafu Osnova za kvalifikovano mišljenje, Godišnji finansijski izveštaji za godinu završenu 31. decembra 2018. god., predstavljaju pravilan i istinit prikaz u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim standardima računovodstva za javni sektor (prema računovodstvu zasnovanom na gotovom novcu), Zakonom br. 03/L-048 o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i Uredbom MF, Br. 01/2017 o godišnjem finansijskom izveštavanju budžetskih organizacija.

Osnova za kvalifikovano Mišljenje

Na kraju 2018 godine MIP je imao bilans ne zatvorenih troškova u Konzularnim diplomatskim misijama (KDM), u iznosu od 343,527€. Ovi troškovi se tiču roba i usluga. Prema evidencijama ministarstva, bilans ovih troškova za prethodne godine, bio je 200,058€, dok je za aktuelnu godinu taj iznos povećan još za 143,469€. Ipak, taj iznos može biti još veći uzimajući u obzir nesuglasice između ne registrovanih ulaska i izlaska u KDM-u, gde se obuhvataju ne registrovani troškovi, prihodi i ne evidentirani povrati, razlika zbog deviznog kursa, greške u registrovanju, itd.

Razlog toga je jer je iznos od 200,058€ prikupljen godinama, i zbog nedostatka dokumentacije, MIP nije uspeo da objasni ove potrošene iznose od Konzularnih diplomatskih misija (KDM) koje operišu van zemlje. Dakle, razlog je nedostatak izveštavanja i dokaza za obrazloženje troškova. Zbog istih razloga, ovaj iznos na kraju 2018 godine je povećan za 143,469€.

Ovaj problem je izvešten i tokom ranijih godina, međutim MIP nije uspeo da reši isti i da stavi pod kontrolu troškove i izveštavanje KDM-a na vreme. Po prijemu nacrt izveštaja revizije, Ministarstvo je preduzela hitne mere i pred finalizacije ovog izveštaja, uspeła da opravda sa dokazima i da zatvara troškove ambasada u iznosu od 185,642€.

Mi smo izvršili reviziju u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih institucija revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja'. Verujemo da su dokazi revizije koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za obezbeđivanje osnove za mišljenje.

Isticanje Pitanja

Skrećemo vam pažnju na sledeća pitanja:

- MIP nije registrovao u registrima imovine 99,413€ imovine ispod 1,000€, koje su kupljene tokom godine, i nematerijalnu imovinu (softver) u vrednosti od 128,532€, koja je dobijena kao donacija u 2013. godini. Kao rezultat toga, vrednost imovine koja je predstavljena u GFI je potcenjena, i;
- Vrednost neobrazloživih avansa, predstavljena u GFI je manja od onih u beleškama ISUFK-a. U GFI su predstavljene 193,868€, dok prema beleškama ISUFK-a, vrednost otvorenih avansa bila je 230,298€. od toga, plaćeni iznos kreditnim karticama koja nije obrazložena je 67,959€, a drugi deo se tiče avansa za ambasade i avansa za službena putovanja. Vezano za avanse, za opširnije, vidite odeljak 3.3 ovog izveštaja.

Odgovornost Menadžmenta za GFI

Generalni Sekretar Ministarstva inostranih poslova e odgovoran za pripremu i tačno predavljanje Finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima računovodstva u javnom sektoru – modifikovanog Finansijskog izveštavanja na osnovu Računovodstva gotovog novca te je odgovoran za unutrašnje kontrole koje menadžment ocenjuje kao potrebnim za omogućavanje pripreme finansijskih izveštaja bez materijalno pogrešnih prikazivanja koje su uzrokovane bilo usred prevare bilo usred greške. To uključuje primenu Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju javnim finansijama i odgovornostima (sa izmenama i dopunama).

Ministar inostranih poslova, je odgovoran za obezbeđivanje praćenje procesa finansijskog izveštavanja Ministarstva inostranih poslova.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o GFI. Revizija je izvršena u skladu sa MSVIR. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i izvršimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja.

Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi mogu da utiču na odluke koje se donose na osnovu ovih GFI.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja dokaza u vezi sa finansijskim informacijama i obelodanjivanjima u GFI. Izabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u GFI bilo da se ona pojavljuju usled prevare ili greške. Tokom procene rizika, revizor uzima u obzir unutrašnje kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izveštaja od strane entiteta, kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su odgovarajući za okolnosti entiteta, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnjih kontrola entiteta.

Revizija uključuje i procenu prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika, opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i procenu prezentacije finansijskih izveštaja.

2.2 Usklađenost sa zahtevima za GFI i ostalim zahtevima za izveštavanje

Zahteva se da MIP izveštava u skladu sa određenim okvirom izveštavanja i sa ostalim zahtevima za izveštavanje. Mi smo uzeli u obzir:

- Zahteve ZUJFO br. 03/L-048 (sa izmenama i dopunama);
- Usklađenost sa Pravilnikom MF. Br. 01/2017 o Godišnjem izveštavanju Budžetskih organizacija;
- Usklađenost sa Finansijskim pravilom br. 01/2013 o trošenju javnog novca i Finansijskim pravilom br. 02/2013 o upravljanju nefinansijskom imovinom;
- Akcioni plan za adresiranje preporuka; i
- Zahteve postupaka za Finansijsko upravljanje i kontrolu (FUK).

U vezi sa GFI, sem pitanja koja su naglašena kod mišljenja i isticanja pitanja, mi smo primetili da nisu dati detalji i komentari o beleškama izveštaja, kao što se zahteva odredbama Pravila 01/ 2017 o Godišnjem finansijskom izveštaju od budžetskih organizacija.

Uzimajući u obzir gore izneto, data izjava od Glavnog finansijskog službenika i Glavnog administrativnog službenika, povodom slanja GFI u trezoru, ne može se smatrati u potpunosti tačan i potpun.

2.3 Preporuke u vezi sa Godišnjim finansijskim izveštajima

Za gore navedena pitanja daju se preporuke:

Preporuka C1 Ministar treba da obezbedi da su preduzete adekvatne mere za adresiranje problema u vezi ne registrovanih troškova koji se ponavljaju iz godine u godinu. takođe, Ministar treba da obezbedi da se sva kupljena imovina registruje u registrima, i da se u GFI obelodane tačne informacije u vezi sa imovinama. Sem toga, Ministar treba da obezbedi da se za sve predstavljene beleške u GFI daju objašnjive beleške, kako bi bile shvatljive za njene korisnike. Neobrazloživi avansi se trebaju predstaviti tačnim vrednostima i da se daju potrebna objašnjenja za iste.

3 Finansijsko upravljanje i kontrola

Naš rad u vezi sa Finansijskim upravljanjem i kontrolom (FUK), odražava detaljni rad koji je preduzet o sistemima prihoda i troškova u budžetskim organizacijama. Posebno je u fokusu revizije bilo i upravljanje budžetom, pitanja nabavke kao i ljudski resursi kao i imovina i obaveze.

Zaključak o Finansijskom upravljanju i kontroli

U smislu finansijskih sistema, kontroli nad nizom oblasti troškova zahtevaju dalje poboljšanje kako bi sprečili nepravilnosti u troškovima. Glavne oblasti gde su neophodne veća poboljšanja su, upravljanje troškovima u KDM, realizacija budžeta i nabavka. Upravljanje imovinom takođe ima potrebe za poboljšanje. Kontrole u prikupljanju prihoda su u celosti pogodne ali ima znatnih kašnjenja u registrovanju koje se trebaju izbegavati.

I dalje, najizazovnije pitanje ostaje tretiranje i identifikacija nezatvorenih troškova iz ranijih godina. Ove godine je zatvoren mali iznos troškova koji pripadaju ranijim periodama.

3.1 Planiranje i izvršenje budžeta

Mi smo razmotrili izvore budžetskih fondova i potrošnju fondova prema ekonomskim kategorijama. To je istaknuto na donjim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ¹	2018. izvršenje	2017. izvršenje	2016. izvršenje
Izvori Fondova:	30,201,939	26,113,776	24,604,204	20,430,293	19,213,681
Grant Vlade -Budžet	30,201,939	25,911,457	24,592,479	20,410,343	19,183,401
Unutrašnje donacije	0	13,225	11,725	0	0
Spoljne donacije	0	189,094	0	19,950	30,280

¹ Završni budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva finansija

Završni budžet u odnosu na početni budžet je smanjen za 4,088,163 €. Smanjenje budžeta u ovom procentu je kao rezultat slabog planiranja početnog budžeta, odlukama Vlade koje su imale za cilj preraspodelu neutrošenog budžeta.

U 2018. godini, MIP je potrošio 94% završnog budžeta ili 24,604,204€, sa poboljšanjem od 4% u odnosu na 2017. godinu

Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2018. izvršenje	2017. izvršenje	2016. izvršenje
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama:	30,201,939	26,113,776	24,604,204	20,430,293	19,213,681
Plate i Dnevnice	6,755,341	7,044,411	7,044,411	6,432,342	5,759,871
Roba i Usluge	16,203,547	17,673,107	16,560,737	13,268,981	12,088,464
Komunalije	588,051	572,408	459,380	521,719	380,578
Subvencije i Transferi	100,000	12,877	12,877	33,450	364,470
Kapitalne Investicije	6,555,000	810,973	526,798	173,801	620,298

Objašnjenja o promenama u budžetskim kategorijama su date u nastavku:

- Konačni budžet za plate je povećan za 289,070€ u odnosu na početni budžet. Ovo povećanje se desilo odlukom Vlade. Realizacija za ovu kategoriju je bila 100%.
- Konačni budžet za robe i usluge je povećan za 1,457,575€ odlukom Vlade i 13,225€ od unutrašnjih donacija.
- Konačni budžet za kapitalne investicije, u odnosu na početni budžet, smanjen je za 5,744,027€. Ovo smanjenje se desilo odlukom Vlade u ime smanjenja jer iste nisu mogle da se potroše od strane MIP-a.

Pitanje B1² - Slabo planiranje budžeta za kapitalne investicije

Nalaz Prema zakonu o budžetu, za svaki kapitalni projekat, dodeljuje se posebni budžet, i kao takav, on treba i da se potroši. MIP je za 2018. godinu planirao 11. kapitalnih projekata u iznosu od 6,555,000€, dok je potrošeno samo 526,798€ ili 8%. Samo 4. od 11. planiranih projekata su realizovani. Kao rezultat toga, na kraju godine je MIP ova sredstva bila dužna da deklariše kao neutrošena sredstva i iste su uzete odlukom vlade.

² Pitanje A i preporuka A - podrazumeva nova pitanja i preporuke,
Pitanje B i Preporuka B - podrazumeva ponovljena pitanja i preporuke,
Pitanje C i preporuka C - podrazumeva delimično ponovljena pitanja i preporuke.

Niska realizacija budžeta za kapitalne investicije je uglavnom kao rezultat nerealnog planiranja budžeta u ovoj kategoriji, i to prati MIP godinama.

Rizik Slabo izvršenje budžeta za kapitalne investicije rezultira neefikasnim korišćenjem izvora na raspolaganju i smanjuje broj realizovanih projekata.

Preporuka B1 Ministar treba da preduzme sistematsku procenu razloga za ne realizaciju kapitalnih projekata i za nizak nivo trošenja budžeta u ovoj kategoriji. Planiranje budžeta se treba harmonizovati sa gotovim projektima za realizaciju i procedure nabavke se trebaju inicirati na vreme i u skladu sa budžetskim dodelama.

3.1.1 Prihodi

Prihodi koji su tokom 2018. godine realizovani od strane MIP-a, bili su u iznosu od 4,498,318€. Oni se tiču: taksa za putne dokumente, taksa za verifikaciju dokumenata, taksa za lične karte, taksa za državljanstvo, taksa za apostilni pečat, itd.

Tabela 3. Sopstveni prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2018. prijemi	2017. prijemi	2016. prijemi
Sopstveni prihodi	1,464,270	1,464,270	4,498,318	3,153,732	2,546,086

Ukupan iznos prikupljenih prihoda reflektuje porast u odnosu na protekle godine. U odnosu na 2017. godinu, imalo je porasta u inkasiranju prihoda od 1,344,586€, ili u procentima 42,6%. Ovo povećanje je uglavnom od taksa za putna dokumenta gde je povećanje inkasiranja u odnosu na prethodnu godinu bilo 1,047,837€, od taksa za lične karte 138,781€ a od drugih prihoda, trend povećanja je manji.

Preporuke

Pitanje B2 - Kašnjenja u registrovanju prihoda

Nalaz Prema Finansijskom pravilu 03/2010 o sopstvenim prihodima, registracija u ISUFK se treba vršiti na dnevnoj osnovi, dok se poravnanja sa trezorom vrše na mesečnoj osnovi.

Mi smo primetili da je i u ovoj godini imalo kašnjenja u registraciji prihoda u IFUFK. To se desilo zbog kašnjenja u izveštavanju prihoda od strane KDM-a.

Rizik Kašnjenja u registrovanju prihoda, utiču na kvalitet izveštavanja i onemogućuju vršenje mesečnih poravnanja sa trezorom. To povećava rizik ne obuhvaćanja jednog dela prihoda u GFI na kraju godine.

Preporuka B2 Ministar treba da poveća nivo odgovornosti kod šefova KDM-a i drugog odgovornog osoblja, kako bi obezbedio redovno i blagovremeno izveštavanje, u vezi sa realizovanim prihodima, i kako bi se iste registrovale na vreme u ISUFK i da se tačno izveste u periodičnim izveštajima i u GFI.

3.1.2 Plate i dnevnice

Završni budžet za plate i dnevnice u 2018. godini, bio je 7,044,411€ i isti je u celosti utrošen. Plate i dnevnice se plaćaju preko centralizovanog platnog sistema i upravlja se od Ministarstva finansija. Međutim, postoji niz kontrola u okviru MIP-a koja se vežu sa izmenama u platnom spisku i odobrenju dodataka, itd. Mi smo izabrali 100. uzoraka za supstancijalno testiranje i osam (8.) uzoraka za testiranje usklađenosti. Testiranja revizije nisu pokazale neku nepravilnost u vezi plata i dnevnica.

Dok smo u vezi sa upravljanjem osoblja evidentirali sledeće pitanje.

Preporuka

Pitanje C2 – Držanje pozicije Ambasadora nakon četvorogodišnjeg mandata, bez odluke za produženje mandata

Nalaz Na osnovu Zakona o spoljnoj službi Republike Kosovo, odnosno člana 22., diplomatski predstavnici služe u istoj diplomatskoj misiji za period od četiri godina, ili kao što se zahteva drukčije kako bi se ispunile potrebe ministarstva. Prema istom zakonu, moguće produženje mandata je u diskreciji ministra. Ovakvih slučajeva je bilo i prošle godine, kada smo preporučili da se diskrecija ministra formalizira aktom, odlukom ili spisom o daljem nastavku mandata.

Mi smo primetili da je jedan ambasador imenovan 28.06.2013. godine preko Dekreta Predsednika, koji i dalje nastavlja da vrši dužnost Ambasadora i da dobija platu u istoj misiji, iako nema nekog akta kojim bi se produžio period u toj misiji. Dobijena plata od Ambasadora, za 2018. godinu je bila 53,021€.

Od Službenika ministarstva nam nije dato neko važeće obrazloženje zašto se to desilo.

Rizik Držanje pozicije Ambasadora na neovlašćeni način, može uticati da država bude zastupljena od službenih lica koja nemaju validne odluke (dekrete), i da se plaćaju bez nekog jasnog zakonskog osnova.

Preporuka C2 Ministar treba da razmotri takve slučajeve i da obezbedi da diplomatsko osoblje, uključujući i ambasadore, imaju neophodni zakonski osnov za vršenje dužnosti i odgovornosti u diplomatskim misijama, u skladu sa Zakonom o spoljnoj službi.

3.1.3 Robe i usluge, kao i komunalije

Završni budžet za robe i usluge (uključujući i komunalne troškove), u 2018 godini bio je 18,245,515. €. Od njih je potrošeno 17,020,117€. One se odnose na troškove kirije za zgrade, razne intelektualne i savetodavne usluge, ostale ugovorene usluge, troškove službenog putovanja van države, snabdevanje za kancelarije, usluge za zdravstveno osiguranje, komunalni troškovi, itd.

Radi egzaminiranja, mi smo izabrali 100. uzoraka za supstancijalno testiranje i pet (5.) za testiranje usklađenosti. Naša testiranja su rezultirala sa sledećim nalazima:

Preporuke

Pitanje B3 – Kašnjenja u registrowanju troškova

Nalaz Administrativno uputstvo Br. 01/2018³, obavezuje KDM da do 15. narednog meseca, pošalju izveštaj o troškovima u Departmanu Finansija MIP-a, kako bi dalje registrovali troškove u ISUFK.

Tokom testiranja revizije, primetili smo da je u 29. slučajeva imalo kašnjenja sa registrowanjem troškova. Kašnjenja su bila od jednog (1.) do osam (8.) meseci.

Neki od razloga tog stanja se tiču kašnjenja u izveštavanju od strane KDM-a, potreba za dodatnim informacijama za obrazloženje troškova KDM-a itd.

Rizik Kašnjenja u registrowanju troškova utiču da tromesečna izveštavanja budu netačna, jer one ne pokazuju tačno stanje troškova koja su se desila. To povećava rizik da određeni troškovi ne budu prilagođeni u GFI-u.

Preporuka B3 Ministar treba da obezbedi punu primenu zakonskih odredbi u vezi sa registrowanjem troškova, kako bi eliminisali kašnjenja u registrowanju istih od strane nadležnih službenika. Periodična izveštavanja, uključujući finansijske izveštaje, trebaju sadržati tačne informacije za sve finansijske transakcije.

Pitanje A1 – Obuhvatanje devijacije od +/- 30% u ugovoru sa ponderisanim cenama

Nalaz Pravilnik i Operativni vodič javne nabavke, član 56.11 specifikuje da u slučajevima kada Ugovorni autoritet (UA) ne zna tačno indikativne količine kod „ugovora sa cenama po jedinici“, treba da odredi težinu na osnovu važnosti svake „kategorije usluga“ ili svakog „artikla“, kako bi odredili koja je ponuda sa najnižom cenom. U ovim slučajevima, ne važi prag plus/minus trideset odsto(30%).

³ Administrativno uputstvo 01/2018 o izmenama i dopunama AU br. 03/2012 o ličnim i operativnim troškovima Diplomatskih konzularnih misija Republike Kosovo.

Ministarstvo je potpisalo dva ugovora sa EO za svoje potrebe, koje se tiču: „Diplomatskih poštanskih usluga“, u vrednosti od 400,000€ i „Snabdevanje potrošnim materijalom koji je van ugovora Centralnog autoriteta nabavke), u vrednosti od 124,500€. Izbor dobitničkih ponuda je izvršena mereći cene na osnovu važnosti, međutim, u potpisanim ugovorima je navedeno da dozvoljena devijacija od indikativne vrednosti može biti 30%. To se u suprotnošću sa određenim pravilima u slučajevima kada se ne znaju tačno indikativne količine usluga/ artikala.

To se desilo zbog promena u osoblju departmana nabavki, i zbog nedostatka specifičnih znanja od novog osoblja, u vezi sa zahtevima pravilnika u ovoj tački.

Rizik Obuhvaćanje devijacije +/- 30%, kada je ugovor potpisan na osnovu predviđene vrednosti a ne na osnovu indikativne količine, predstavlja rizik za entitet da stupi u nepotrebne obaveze, jer u ovom slučaju EO može da zatraži ispunjenje ugovora minimum od 70% njene potpisane vrednosti, nezavisno od toga da li ministarstvo ima potrebe ili ne za usluge ili kupovine koje su ugovorene do te mere.

Preporuka A1 Ministar treba da obezbedi da odgovorne osobe za nabavke tačno razumeju zahteve zakonodavstva u vezi sa nabavkama i ugovorima, kako bi se ugovori sastavljali u skladu sa primenjivim uredbama, i da se ne obuhvataju elementi koji bi ubuduće mogli da prouzrokuju finansijsku štetu za ministarstvo.

Pitanje A2 – Prevazilaženje predviđenog roka za procenu ponuda

Nalaz Prema „Operativnom vodiču za javne nabavke“, odnosno član 35 ovog vodiča: Procedura za egzaminiranje, procenu i upoređivanje tendera će se izvršiti od Ugovornog autoriteta unutar najkraćeg mogućeg perioda i ne više od 30. dana od otvaranja ponuda. Samo u vanrednim slučajevima i obrazloženim, u posebnosti za ugovore složene prirode, ovaj period se može produžiti za dodatni rok od 10. dana.

Mi smo našli da kod procesa nabavke kod dosijea tendera „Osiguranje vozila MIP-a“, imalo je kašnjenja za obavljanje procene, oko 30 dana (otvaranje ponuda je izvršena 30.08.2018. godine, i procena je završena 20.10.2019. godine). Za ovo zakašnjenje nije imalo posebnog razloga.

Službenici MIP-a nisu bili u stanju da pruže neki održivi razlog za ovo zakašnjenje, dok smo primetili da je komisija za procenu počela rad 12. dana nakon imenovanja članova, i to je mogao biti jedan od razloga za kašnjenje u proceni.

Rizik Kašnjenja u završetku procesa procene ponuda, mogu da podižu sumnje o transparentnosti procesa i da prouzrokuju kašnjenja u dobijanju usluga.

Preporuka A2 Ministar treba da obezbedi da komisije za procenu, uz podršku Departmana za javne nabavke, izvrše procenu ponuda unutar određenih zakonskih rokova, kako bi se tražene usluge dobile na vreme, i da se obezbedi što transparentniji proces.

3.1.4 Subvencije i transferi

Završni budžet za subvencije i transfere je bio 12,877€. Taj budžet je tokom 2018. godine potrošen u celosti. Ove isplate se uglavnom tiču: subvencionisanje fudbalskog kluba, finansijske podrške za porodice bivših zaposlenih u MIP-u i subvencija za ne političke entitete.

Preporuka

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3.1.5 Kapitalne investicije

Završni budžet za kapitalne investicije je bio 810,973€. Od tog budžeta je tokom 2018. godine potrošeno 526,798€, ili 65%. Ti troškovi se tiču kupovine službenih vozila, kupovine opreme za informativnu tehnologiju, itd.

Preporuka

Pitanje A3 – Pogrešna klasifikacija ekonomskih troškova

Nalaz Kapitalni troškovi predstavljaju isplate za kupovinu imovine koje imaju rok upotrebe duži od godinu dana i finansijsku vrednost veću od 1,000€°. Ovi troškovi se kapitalizuju tokom korišćenja u budućim periodima.

Tokom revizije, primetili smo da u isplati Snabdevanje nameštajem za MIP, isplata je izvršena iz ekonomske kategorije za kapitalne investicije, a u stvari, ovi troškovi pripadaju ekonomskoj kategoriji za robe i usluge, pošto imaju manji iznos od 1,000€. Ukupna vrednost ovih isplata je bila 2,000€.

To se desilo kao rezultat pogrešnog planiranja ovih troškova.

Rizik Izvršene isplate iz pogrešne kategorije mogu rezultovati dezorijentisajućim obelodanjivanjem troškova, potcenjujući jednu kategoriju i precenjujući drugu kategoriju troškova, s konačnim uticajima i u netačnoj prezentaciji u GFI.

Preporuka A3 Ministar, preko odgovornih lica, treba da obezbedi da povodom planiranja budžeta, troškovi budu planirani u adekvatnoj ekonomskoj kategoriji prema računovodstvenom planu, kako bi i realizacija troškova i njihovo izveštavanje u GFI bila tačna i korektna.

3.2 Kapitalna i ne kapitalna imovina

U GFI za 2018. godinu, obelodanjeno je 2,856,369€ kapitalne imovine (u vrednosti iznad 1,000€) i 1,284,268€ ne kapitalne imovine (u vrednosti ispod 1,000€). Imovina ispod 1,000€ registruje se u unutrašnjim registrima ministarstva, jer u sistemu e-imovina ne mogu da se identifikuju imovine KDM-a, i zbog činjenice jer ovaj sistem nije u potpunosti funkcionalan. Mi smo testirali kupovine tokom godine, uključujući i kapitalne investicije i kupovine opreme i nameštaja sa vrednostima ispod 1,000€, kao i regularnost registara i inventarizaciju imovine. Naša testiranja obelodanjuju sledeća pitanja:

Pitanje B4 – Slabosti u upravljanju registrima imovine

Nalaz Upravljanje vladinom imovinom i registrima vezanim za iste, treba se vršiti u skladu sa Pravilom 02/2013 o Upravljanju ne finansijske imovine u budžetskim organizacijama. Dok, za unutrašnje svrhe, Ministarstvo je donelo Administrativno Uputstvo 06/20012 o registrovanju imovine u Konzularnim diplomatskim misijama Republike Kosovo, na osnovu kojeg se KDM-i obavezuju da kupljenu imovinu izveštavaju kod službenika za imovinu u MIP-u kako bi se imovine registrovale u računovodstvenim registrima.

Sedam KDM-a⁴ nisu uopšte izveštavala imovine ispod 1,000€ za 2018. godinu. kao rezultat toga, predstavljene informacije o imovinama ispod 1,000€ ne predstavljaju realno stanje.

Nema nikakvih obrazloženja zašto KDM-ovi nisu izveštavali, izuzev Konzulata u Albaniji i Kancelarije za vezu u Grčkoj, koje su otvorene na kraju 2018. godine i to je moglo uticati na ne izveštavanje imovina.

Rizik Opišite rizik nalaza i formulišite u skladu sa uticajem nalaza

Preporuka B4 Ministar, preko odgovornih službenika, treba da obezbedi funkcionisanje mehanizama kontrole u oblasti upravljanja imovinama, kako bi se upravljali u skladu sa pravilima i da registri imovina pružaju tačne i potpune informacije za imovine na raspolaganju.

3.3 Tretiranje gotovog novca i njegovih ekvivalenata

Izveštaj o otvorenim avansima, predstavljenim u GFI za 2018. godinu, bio je 193,868€, i nisu data dodatna objašnjenja u vezi sa istim. Međutim, na osnovu beleška ISUFK-a, vrednost otvorenih avansa je bila 230,198€ u ekonomskom kodu 71200. To se tiče avansa za ambasade, avansa za službena putovanja, i ne zatvorene/ neobrazložive troškove koje su se realizovale kreditnim karticama.

⁴ Ambasada u Mađarskoj, Ambasada u Japanu, Ambasada u Albaniji, Konzulat u Minhenu, Konzulat u Cirihi, Konzulat u Albaniji i Kancelarija za vezu u Grčkoj.

Pitanje A4 - Slabosti u upravljanju avansima

Nalaz Prema administrativnom uputstvu Br. MSHP 2004/07 o troškovima za službena putovanja, troškovi sredstava uzetih na avans, trebaju se obrazložiti unutar roka od 15. dana od realizacije putovanja. Isto pravilo važi i za realizovane troškove preko kreditnih kartica.

Mi smo primetili da realizovani troškovi tokom 2018. godine preko kreditnih kartica, u iznosu od 67,959€, nisu obrazloženi prema zahtevima. To je povećalo vrednost neobrazloživih avansa u GFI. Sem toga, identifikovali smo jedan slučaj gde je avans za službeno putovanje u vrednosti od 6,000€ izvučen na kraju 2017. godine, uopšte nije obrazložen. Taj avans nije predstavljen u GFI za 2018 godinu.

Po prijemu nacrt izveštaja revizije, su zatvoreni/opravnani troškovi sa kreditnim karticama u iznosu od 39,087€. Osim toga, ostalih 5.600 €, u nemogućnosti opravdanja troškova, vraćen gotov novac od strane korisnika kredit kartice. Takođe, i sredstva od avansa 2017 godine u iznosu od 6.000€, vraćena su, i ista su u proceduri registracije u Trezoru.

Rizik Ne obrazloženje troškova putovanja i ne zatvaranje avansa, povećava rizik da javni novac bude korišćen u suprotnošću s ciljevima i primenjivim pravilima.

Preporuka A4 Ministar treba da obezbedi da u svim slučajevima kada službenici nisu obrazložili troškove putovanja u skladu sa pravilima, da iste neobrazložive iznose odbije od plate. To će uticati u povećanju odgovornosti osoblja u vršenju zakonskih obaveza za obrazloženje troškova i zatvaranje avansa, u skladu sa pravilima na snazi.

3.4 Neizmirene obaveze

Izveštaj neizmirenih obaveza prema snabdevačima je na kraju 2018. godine bio u iznosu od 18.309€. U poređenju na 2017. godinu, imamo znatnog smanjenja obaveza. Ove obaveze su prenet za isplatu u 2019. godini.

Preporuke

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

4 Dobro upravljanje

Dobro upravljanje podrazumeva osnovna načela polaganja odgovornosti, efektivnost kontrola, upravljanje rizicima, nezavisnost unutrašnje revizije, koordinaciju NKR a unutrašnjom revizijom i dobrim upravljanjem javnom imovinom.

Ključni pokazatelj u podršci efektivnog upravljanja je i sprovođenje preporuka revizije jer to pokazuje do koje mere menadžment preduzima radnje za poboljšanje postojećih procesa i kontrola. Nivo ispunjavanja zahteva FUK od strane budžetskih organizacija se nadzire i preko popunjavanja kontrolnih spiskova samo-ocenjivanja koji se popunjavaju od strane svih budžetskih organizacija, a na kraju godine se podnose Ministarstvu Finansija.

Posebne oblasti našeg pregleda u vezi sa dobrim upravljanjem bile su i proces polaganja odgovornosti i upravljanje rizicima, dok su ostale komponente tretirane u okviru gore navedenih poglavlja ili pod-poglavlja ovog izveštaja. Mi smo takođe izvršili trodnevnu posetu revizije u Ambasadi Republike Kosova u Beču, u Austriji. Rad revizije koji je preduzet tokom ovih tri dana nije predstavio slabosti koje vredi napomenuti u ovom izveštaju. Nekoliko malih pitanja (u vezi sa tretiranjem imovine, servisiranjem vozila i rokovima nabavki) podignute su i raspravljane sa Ambasadorom i njegovim osobljem.

Opšti zaključak o upravljanju

Iako je MIP učinio niz poboljšanja u upravljanju, i dalje preostaje broj oblasti gde su neophodna važna poboljšanja. Uprkos inicijativi za stvaranje radne grupe, MIP još uvek nije uspeo da stvori Sveobuhvatni institucionalni strateški plan koji bi definisao ključne objekte i koji bi omogućio nadgledanje napretka u pravcu postizanja očekivanih rezultata. U nedostatku strateškog dokumenta, nije uspelo da se stavi u funkciju nijedan dobar proces za upravljanje rizicima koji se nadovezuju sa ispunjenjem strateških objekta. Ta situacija je reflektovana u upitnikom o samo ocenjivanju, poslatog od Ministarstva Finansija.

U posebnosti, MIP ima problema sa tretiranjem avansa. Stanje avansa ostaje nejasno. Avansi se predstavljaju kao nezatvoreni računi iz godine u godinu, i uprkos kontinuiranih preporuka, stanje se nije poboljšalo.

Oblast koje zahteva dalji razvoj ostaje efektivan odgovor nad preporukama revizije i upravljanje budžeta. Proces finansijskih poravnanja sa KDM-om zahteva poboljšanje, u cilju osiguranja tačnih evidencija i da se izbegnu aktuelne slabosti.

4.1 Sistem unutrašnje revizije

Jedinica Unutrašnje Revizije (JUR) deluje sa tri člana osoblja – Direktorom JUR-a i sa dva revizora. JUR je planirao šest revizija za 2018. godinu, koje je izvršila. Revizije su pokrivala sledeće oblasti: a) proces regrutovanja i sticanja zvanja (za 2017. godinu); b) troškovi putovanja van zemlje (za 2017. godinu i januar – april 2018. godine); c) kapitalne investicije i subvencije; d) revizija dve ambasade i e) revizija procedure nabavki u MIP.

Od ukupno 28. datih preporuka, 12. su sprovedene u celosti, osam (8.) su bili u procesu sprovođenja i osam (8.) nisu sprovedene.

Komitet za reviziju je održalo četiri (4.) sastanaka tokom 2018. godine gde su razmotreni nalazi i preporuke JUR-a.

Preporuke

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

4.2 Menadžersko izveštavanje, polaganje odgovornosti i upravljanje rizikom

Za dobro planiranje redovnog nadzora aktivnosti i za omogućavanje efektivnog odlučivanja, menadžmentu je potrebno da poseduje redovne izveštaje. Polaganje odgovornosti kao proces je ujedno i prihvatanje odgovornosti, održavanje osoba odgovornim za njihove radnje kao i za obelodanjivanje rezultata na transparentan način. A, upravljanje rizikom je proces koji se tiče identifikovanja, analize, procene i radnji/mera menadžmenta da kontroliše i da reaguje prema rizicima koji dovode u opasnost organizaciju.

MIP je uspostavio relativno funkcionalan sistem unutrašnjih kontrola koji obuhvaća podelu i delegiranje odgovornosti, redovno izveštavanje menadžmentu, kako bi obezbedio informisanje na vreme i mogućnost odgovaranja nad izazovima i izveštenim problemima. Iako je menadžment razvio niz unutrašnjih kontrola kako bi obezbedio da sistemi funkcionišu kako treba, još uvek su potrebne dodatne mere i novi mehanizmi kontrola kako bi se adresirala identifikovana pitanja koja se nadovezuju Konzularnim diplomatskim misijama.

5 Napredak u sprovođenju preporuka

Izveštaj revizije za GFI 2017. godine za MIP je rezultirao sa 16. preporuka. MIP je pripremio Akcioni plan gde se predstavlja način kako će adresirati date preporuke.

Do kraja naše revizije za GFI 2018. godine, sprovedene su šest (6.) preporuka; šest (6.) su bile u procesu a četiri (4.) još uvek nisu adresirane. Za detaljniji opis preporuka i kako su one tretirane pogledajte Tabelu 4.

Tabela 4 Sažetak preporuka iz prethodne i 2018. Godine

Br.	Oblast revizije	Preporuke iz 2017. godine	Preduzete akcije	Status
1	GFI	Ministar treba osigurati da je izvršena detaljna analiza radi određivanja uzroka za Isticanje Pitanja. U tom kontekstu treba preduzeti specifične akcije za adresiranje pitanja u vezi sa ne registrovanim troškovima koji se ponavljaju iz godine u godini. Takođe, treba osigurati da se vrši tačno prikazivanje neopravdanih avansa.	Neobrazloživi avansi su predstavljeni i odvojeno, dok je stanje ne registrovanih troškova ostalo isto.	Delimično sprovedena preporuka
2	GFI	Ministar treba osigurati da se vrši tačno predstavljanje grantova donatora, i osigurati da izveštaj o ne finansijskim imovinama bude konsistentan sa obelodanjivanjima. takođe, Ministar treba osigurati da plan izrade GFI 2018 adresira sva identifikovana pitanja od strane revizije. Ovo bi trebalo da uključi pregled upravljanja GFI-a od strane menadžmenta, sa posebnim fokusom na oblastima od visokog rizika i oblastima u kojima su identifikovane greške.	Grantovi donatora su predstavljeni i tačno u GFI dok kapitalne imovine nisu predstavljene u tačnoj vrednosti.	Delimično sprovedena preporuka
3	Proces budžeta	Ministar treba da preduzme sistematsku procenu razloga za nizak nivo izvršenja budžeta za kapitalne investicije i druga područja potrošnje za 2017 godinu i ranije, kao i da odredi praktične alternative za poboljšanje njegove realizacije.	Stanje je isto	Ne sprovedena preporuka
4	Prihodi	Ministar treba da obezbedi da odgovorna lica vrše planiranje/prognozu prihoda i povećava nivo odgovornosti od strane šefa diplomatskih misija kako bi izbegli kašnjenja i osigurati da svi prihodi budu blagovremeno registrovani u ISFUK.	Planiranje prihoda je izvršeno, međutim postoje kašnjenja u registrovanju.	Delimično sprovedena preporuka

5	Upravljanje osobljem	Ministar treba osigurati da je preduzet sveobuhvatan pregled dosijea osoblja kako bi se osiguralo da se one održavaju i ažuriraju u skladu sa zakonskim zahtevima.	Nismo naišli na takve slučajeve u 2018. godini.	Sprovedena preporuka
6	Upravljanje osobljem	Ministar treba da obezbedi da se sve upravljačke pozicije vrše redovnim ugovorima o radu. Ovome mora prethoditi javni konkurs razvijen u skladu sa važećim pravilima.	Stanje je isto.	Ne sprovedena preporuka
7	Robe i usluge	Ministar i Generalni Sekretar MIP-a treba da obezbede da se isplata kirije vrši u skladu sa važećim Uputstvima, tako da nema prekoračenje dozvoljenih troškova.	Iako ima prevazilaženja troškova, sve su prema AU i odobrenjem od strane GAS-a.	Sprovedena preporuka
8	Robe i usluge	Ministar treba da obezbedi potpunu primenu zakonskih odredbi vezanih za registraciju troškova, kako bi se eliminisali kašnjenja registraciji od strane nadležnih službenika. Periodično izveštavanje, uključujući finansijske izveštaje, treba da sadrže tačne informacije o finansijskim transakcijama.	Stanje je isto.	Ne sprovedena preporuka
9	Robe i usluge	Ministar treba osigurati da nadležni službenici sprovode zahteve važećih pravila u aktivnostima nabavke, kako bi se izbeglo mogućnost sukoba interesa.	Nalaz nije ponovljen.	Sprovedena preporuka
10	Subvencije i transferi	Ministar treba da obezbedi da svaki korisnik subvencije izveštava o troškovima kako je predviđeno Sporazumima o Saradnji kako bi se obezbedilo da se sredstva troše u skladu sa namenjenom cilju.	Nije imalo subvencija takve prirode.	Sprovedena preporuka
11	Kapitalne investicije	Ministar treba osigurati potpunu primenu zakonodavstva na snazi u procesima nabavki i poštovanje zahteva navedenih u dosijeu tendera, tako da samo operatori koji ispunjavaju sve uslove budu nagrađeni ugovorom.	Nije imalo nalaza takve prirode.	Sprovedena preporuka
12	Imovine	Ministar preko odgovornih lica treba da obezbedi funkcionisanje kontrolnih mehanizama u oblasti upravljanja imovinom kako bi se osigurao da se imovine upravljaju u skladu sa pravilima i	Izvršena je registracija imovina koje nisu imale	Delimično sprovedena preporuka

		registri imovine da sadrže tačne i potpune informacije o imovini koja je na raspolaganju ministarstva. Iste informacije takođe treba preneti na GFI, kako bi se izbegla mogućnost izmene revizijskog mišljenja ili isticanja pitanja.	obuhvaćeni PDV, dok su ostale još uvek u istom stanju.	
13	Obaveze	Ministar treba osigurati poboljšanje kontrola tokom procesa prijema i obrade za plaćanje faktura, kako bi se izbeglo kašnjenje u ispunjavanju obaveza. Preostale obaveze na kraju godine trebaju biti tačno izveštavane u GFI kako bi se ispunili zakonski zahtevi i kako bi se izbeglo potencijalno modifikovanje mišljenja ili isticanja pitanja u vezi sa GFI.	Obaveze su predstavljene, međutim još uvek ima kašnjenja u isplati priznanica.	Delimično sprovedena preporuka
14	Napredak u sprovođenju preporuka	Ministar treba da osigurati da se akcioni plan za sprovođenje preporuka GR-a, nadgleda kontinuirano, i o postignutom napretku izveštavati na tromesečnom nivou od strane odgovornog osoblja.	Jedan deo preporuka je ostao nesproveden.	Zatvorena preporuka. Delimično sprovedena preporuka
15	Menadžersko izveštavanje	Ministar treba pokrenuti pregled pod zakonskih akata koji se odnose na spoljne usluge kako bi se razjasnio postupak okončanja mandata diplomatskih predstavnika, uključujući neophodne vremenske periode i relevantna pitanja za povlačenje / ponovno raspoređivanje diplomatskog osoblja. U slučajevima kada se traži potreba za proširenjem mandata određenog diplomatskog predstavnika, to treba doneti odlukom ili pismom ministra, u skladu sa Zakonom o inostranoj službi	Ove godine je bio samo jedan slučaj gde je Šef misije nastavio da drži poziciju bez odluke.	Delimično sprovedena preporuka
16	Menadžersko izveštavanje	Ministar treba da obezbedi uspostavljanje formalnih procedura za upravljanje rizicima, u skladu sa zahtevima FUK-a. Registar rizika treba redovno nadgledati i ažurirati.	Sastavljen je registar rizika.	Sprovedena preporuka
Br	Oblast revizije	Preporuke iz 2017. godine (ovde se stavljaju sve preporuke date za 2018 godinu)		
1	GFI	Ministar treba da obezbedi da su preduzete adekvatne mere za adresiranje problema u vezi ne registrovanih troškova koji se ponavljaju iz godine u godinu. takođe, Ministar treba da obezbedi da se sva kupljena imovina registruje u registrima, i da se u GFI obelodane tačne informacije u vezi sa imovinama. Sem toga, Ministar treba da obezbedi da se za sve predstavljene beleške u GFI daju objašnjljive beleške, kako bi bile shvatljive za njene korisnike. Neobrazloživi avansi se trebaju predstaviti tačnim vrednostima i da se daju potrebna objašnjenja za iste.		
2	Planiranje i	Ministar treba da preduzme sistematsku procenu razloga za ne		

	realizacija budžeta	realizaciju kapitalnih projekata i za nizak nivo trošenja budžeta u ovoj kategoriji. Planiranje budžeta se treba harmonizovati sa gotovim projektima za realizaciju i procedure nabavke se trebaju inicirati na vreme i u skladu sa budžetskim dodelama.
3	Prihodi	Ministar treba da poveća nivo odgovornosti kod šefova KDM-a i drugog odgovornog osoblja, kako bi obezbedio redovno i blagovremeno izveštavanje, u vezi sa realizovanim prihodima, i kako bi se iste registrovale na vreme u ISUFK i da se tačno izveste u periodičnim izveštajima i u GFI.
4	Robe i usluge	Ministar treba da razmotri takve slučajeve i da obezbedi da diplomatsko osoblje, uključujući i ambasadore, imaju neophodni zakonski osnov za vršenje dužnosti i odgovornosti u diplomatskim misijama, u skladu sa Zakonom o spoljnoj službi.
5	Robe i usluge i komunalije	Ministar treba da obezbedi punu primenu zakonskih odredbi u vezi sa registrovanjem troškova, kako bi eliminisali kašnjenja u registrovanju istih od strane nadležnih službenika. Periodična izveštavanja, uključujući finansijske izveštaje, trebaju sadržati tačne informacije za sve finansijske transakcije.
6	Robe i usluge i komunalije	Ministar treba da obezbedi da odgovorne osobe za nabavke tačno razumeju zahteve zakonodavstva u vezi sa nabavkama i ugovorima, kako bi se ugovori sastavljali u skladu sa primenjivim uredbama, i da se ne obuhvataju elementi koji bi ubuduće mogli da prouzrokuju finansijsku štetu za ministarstvo.
7	Robe i usluge i komunalije	Ministar treba da obezbedi da komisije za procenu, uz podršku Departmana za javne nabavke, izvrše procenu ponuda unutar određenih zakonskih rokova, kako bi se tražene usluge dobile na vreme, i da se obezbedi što transparentniji proces.
8	Kapitalne investicije	Ministar, preko odgovornih lica, treba da obezbedi da povodom planiranja budžeta, troškovi budu planirani u adekvatnoj ekonomskoj kategoriji prema računovodstvenom planu, kako bi i realizacija troškova i njihovo izveštavanje u GFI bila tačna i korektna.
9	Kapitalne i nekapitalne imovine	Ministar, preko odgovornih službenika, treba da obezbedi funkcionisanje mehanizama kontrole u oblasti upravljanja imovinama, kako bi se upravljali u skladu sa pravilima i da registri imovina pružaju tačne i potpune informacije za imovine na raspolaganju.
10	Tretiranje gotovog novca i njenih ekvivalenta	Ministar treba da obezbedi da u svim slučajevima kada službenici nisu obrazložili troškove putovanja u skladu sa pravilima, da iste neobrazložive iznose odbije od plate. To će uticati u povećanju odgovornosti osoblja u vršenju zakonskih obaveza za obrazloženje troškova i zatvaranje avansa, u skladu sa pravilima na snazi.

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na Albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladava verzija na Albanskom jeziku.

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR

(odlomak od MSVIR 200)

Vrsta mišljenja

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom "Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorskom izveštaju

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja. Revizori mogu dati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije koje se čini revizorskom mišljenju

152. Odluka o tome koja vrsta modifikovanog mišljenja je prikladna, zavisi od:

- prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije - što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji sadrže materijalno pogrešna prikazivanja ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, mogu sadržati materijalno pogrešna prikazivanja; i
- sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije

---

bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak II: Pismo potvrđivanja

REPUBLIKA E KOSOVËS-REPUBLIKA KOSOVA-REPUBLIC OF KOSOVO			
ZYRA KOMBËTARE E AUDITIMIT			
NACIONALNA KANCELARIJA REVIZIJE NATIONAL AUDIT OFFICE			
DATE PUNISHA SHKREJTE: 24.06.2019			
DATE PUNISHA SHKREJTE:			
DATE PUNISHA SHKREJTE:			
Nivelo Org. Org. Jedin. Org. Unit	Shtet Klasif. Klasif. Kod Class Code	Nr. Prot. Br. Prot. Prot. No.	Nr ifaqve Dr. Stranica No. Pages
03	47	1168	1

Republika e Kosovës

Republika Kosova-Republic of Kosovo

Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Punëve të Jashtme - Ministarstvo Inostranih Poslova - Ministry of Foreign Affairs

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit të Përgjithshëm në Raportin e auditimit për vitin 2018 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të Ministrisë së Punëve të Jashtme, për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018 (në tekstin e mëtejme "Raporti");
- pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimit, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tij.

z. Fitim Sadiku.....

Sekretar i Përgjithshëm i Ministrisë së Punëve të Jashtme

Data: 24.qershor.2019, Prishtinë,